

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2022. gada 12. augustā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Irēna Kucina un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 127/2022), kuru iesnieguši trīsdesmit astoņi Saeimas deputāti: Jānis Vucāns, Edgars Kucins, Evija Papule, Gundars Daudze, Armands Krauze, Uldis Augulis, Māris Možvillo, Raimonds Bergmanis, Janīna Jalinska, Ļubova Švecova, Māris Kučinskis, Jānis Dūklavs, Karina Sprūde, Jūlija Stepaņenko, Edgars Tavors, Viktors Valainis, Ralfs Nemiro, Inga Šuplinska, Inguna Rībena, Romāns Naudiņš, Ēriks Pucens, Ivans Ribakovs, Jānis Urbanovičs, Jānis Krišāns, Vitālijs Orlovs, Zenta Tretjaka, Ivans Klementjevs, Andrejs Klementjevs, Didzis Šmits, Inga Goldberga, Sergejs Dolgopolovs, Nikolajs Kabanovs, Boriss Čilevičs, Vladimirs Nikonovs, Igors Pimenovs, Jānis Tutins, Valērijs Agešins un Artūrs Rubiks (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2016. gada 5. jūlija noteikumu Nr. 445 „Pedagogu darba samaksas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi

Nr. 445) 1. pielikuma 4. tabulas 3. punktu un 3. pielikuma 7. punktu par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmajam teikumam, 106. panta pirmajam teikumam un 107. pantam.

2. Noteikumu Nr. 455 1. pielikuma 4. tabulas 3. punkts noteic, ka pirmsskolas pedagogu zemākā mēneša darba algas likme ir 872 *euro*.

Noteikumu Nr. 455 3. pielikuma 7. punkts paredz, ka pirmsskolas izglītības pedagoga darba slodze nedēļā ir 40 astronomiskās stundas, no tām 36 stundas paredzētas mācību stundu un nodarbību vadīšanai, savukārt darba slodze gadā ir 1760 stundas (turpmāk abas kopā – apstrīdētās normas).

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtajam pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. –19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par Ministru kabineta noteikumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 3. punkts noteic, ka tiesības iesniegt pieteikumu ir ne mazāk kā divdesmit Saeimas deputātiem. Pieteikumu ir

parakstījuši trīsdesmit astoņi 13. Saeimas deputāti. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu.

6. Pieteikumam, kuru iesniedz ne mazāk kā divdesmit Saeimas deputāti, ir jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. pantā noteiktajām prasībām.

Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts noteic, ka pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums. Par juridisko pamatojumu Satversmes tiesas likuma izpratnē atzīstama juridiskā argumentācija, kurā pamatota katras apstrīdētās normas neatbilstība katrai pieteikumā norādītajai augstāka juridiska spēka tiesību normai.

6.1. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētās normas neatbilst Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 107. pantam.

Pieteikumā ir norādīts pieteikuma iesniedzējs, institūcija, kas izdevusi apstrīdētās normas, un prasījums Satversmes tiesai. Pieteikuma iesniedzējs ir sniedzis lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 107. pantam.

Līdz ar to pieteikums daļā par apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 107. pantam atbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta prasībām.

6.2. Tāpat Pieteikuma iesniedzējs lūdz atzīt apstrīdētās normas par neatbilstošām arī 106. panta pirmajam teikumam. Tās paredz atšķirīgu attieksmi pirmsskolas izglītības pedagogu un pārējo pedagogu zemākā pieļaujamā atalgojuma par darba stundu noteikšanā, tādējādi ierobežojot pirmsskolas izglītības pedagogu tiesības brīvi izvēlēties darbavietu. Proti, apstrīdētajās normās noteiktais un ekonomiskā situācija valstī liekot pirmsskolas izglītības pedagogiem izvēlēties darbu kādā citās izglītības iestādē, saņemot lielāku atalgojumu.

Vērtējot apstrīdētā regulējuma atbilstību Satversmē ietvertajām pamattiesībām, Satversmes tiesa visupirms noskaidro, vai tiesību norma ierobežo šajā Satversmes normā noteiktās pamattiesības, bet pēc tam pārbauda, vai šis pamattiesību ierobežojums ir attaisnojams, proti, vai: 1) tas noteikts ar normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā pieņemtu

tiesību normu; 2) tam ir leģitīms mērķis; 3) tas ir samērīgs. Savukārt, vērtējot pamattiesību ierobežojuma samērīgumu, jānoskaidro, vai: 1) tas ir piemērots leģitīmā mērķa sasniegšanai; 2) tā leģitīmo mērķi nevar sasniegt ar indivīda tiesības mazāk ierobežojošiem līdzekļiem; 3) labums, ko iegūst sabiedrība, ir lielāks par indivīda tiesībām nodarīto kaitējumu (*sal. sk. Satversmes tiesas 2019. gada 7. jūnija sprieduma lietā Nr. 2018-15-01 11.–20. punktu*).

Pieteikumā ir citēta Satversmes tiesas judikatūra, Pārskatītā Eiropas sociālā harta, Vispārējā Cilvēktiesību deklarācija, Starptautiskais pakts par ekonomiskajām, kultūras un sociālajām tiesībām, kā arī citi tiesību avoti un pausts vispārīgs Pieteikuma iesniedzēja viedoklis par to, ka apstrīdētās normas ierobežo pirmskolas izglītības pedagogu tiesības uz darbu. Tomēr pieteikumā nav norādīts Satversmes tiesas likuma prasībām atbilstošs juridiskais pamatojums apstrīdēto normu iespējamai neatbilstībai Satversmes 106. panta pirmajam teikumam.

Līdz ar to pieteikums daļā par apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 106. panta pirmajam teikumam neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Ministru kabineta 2016. gada 5. jūlija noteikumu Nr. 445 „Pedagogu darba samaksas noteikumi” 1. pielikuma 4. tabulas 3. punkta un 3. pielikuma 7. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 107. pantam” pēc pieteikuma (pieteikums Nr. 127/2022), kuru iesnieguši trīsdesmit astoņi Saeimas deputāti.

2. Atteikties ierosināt lietu par Ministru kabineta 2016. gada 5. jūlija noteikumu Nr. 445 „Pedagogu darba samaksas noteikumi” 1. pielikuma 4. tabulas 3. punkta un 3. pielikuma 7. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 106. panta pirmajam teikumam.

3. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Ministru kabinetu – **līdz 2022. gada 12. oktobrim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Aldis Laviņš